

**สรุปคำถาม-คำตอบจากการแถลงนโยบายประจำปี 2555**  
**โดย ผู้ว่าการ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ดร. ประสาร ไตรรัตน์วรกุล)**

วันศุกร์ที่ 27 มกราคม 2555 เวลา 13.00 – 14.30 น.

ณ ห้องประชุมป๋วย อึ๊งภากรณ์ อาคาร 1 ชั้น 4

---

**1. ท่านรู้สึกอย่างไรต่อหน้าที่ใหม่ เมื่อ พ.ร.ก. โอนหนี้ FIDF มีผลบังคับใช้ และจะมีผลกระทบต่อ การดำเนินนโยบายการเงินอย่างไร**

ได้รับทราบเรื่องนี้มาโดยลำดับ มีการนำเสนอ ครม. อย่างน้อย 3 ครั้ง ความรู้สึกในแต่ละครั้งก็แตกต่างกันไป ครั้งแรกที่ทราบข่าวก่อนปีใหม่รู้สึกมีความเป็นห่วงค่อนข้างมาก ขณะนั้นเท่าที่ทราบมีแนวคิดในลักษณะที่จะ โอนหนี้เข้ามาที่ ธปท. ในความหมายของโอนจริง ๆ สิ่งที่ห่วงมากที่สุดคือ ไม่อยากให้เกิดการพิมพ์เงินจาก ธนาคารกลางเพื่อไปลดหนี้สาธารณะ ล่าสุดได้รับการแก้ไขแล้ว โดยใช้เงินในระบบที่มาจากสถาบัน

ขณะนี้คิดว่าอยู่ในวิสัยที่จะบริหารจัดการได้ ส่วนจะบริหารได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับเป้าหมายที่จะไปให้ถึง ถ้ามีระยะเวลาให้ทยอยจ่ายคืนเงินต้น ก็อยู่ในวิสัยที่พอจะทำได้ ขณะนี้ ธปท. มีแผนคร่าว ๆ ซึ่งอยู่ระหว่างการเข้าหารือรองนายกรัฐมนตรีและ รมว. คลัง ท่านใหม่ (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) หากเห็นด้วยกับแผนของ ธปท. ก็จะได้ดำเนินการต่อไป ซึ่งอาจเป็นภาระต่อภาคสถาบันการเงินอยู่บ้าง แต่ก็พยายามไม่ให้ภาระ ดังกล่าวมากจนกระทั่งไปกระทบวัตถุประสงค์ด้านอื่นในการพัฒนาความเข้มแข็งของระบบการเงินของประเทศ

**2. ธนาคารพาณิชย์ ได้ข้อตกลงในเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมแล้วหรือยัง ปัญหาความกังวลของ ธพ. เกี่ยวกับความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่าง ธพ. กับ ธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ มีทางออกอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาต่อระบบในระยะยาว**

หลังจากที่ได้หารือกับสมาคมธนาคารไทย เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2555 แล้ว ยังไม่มีการพบปะอย่างเป็นทางการอีก อย่างที่ทราบกันดีว่า สมาคมธนาคารไทยได้มีความเห็นออกมาตามแถลงการณ์ สำหรับข้อแรก เป็นการเข้าใจตรงกันแล้วว่า ธปท. ไม่เคยคิดว่า ธพ. ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเป็นผู้ก่อปัญหาเมื่อปี 2540 และจะเป็นผู้ที่ต้องรับภาระหนี้ ส่วนนี้ สำหรับข้อสองที่อยากให้ภาคส่วนอื่น ๆ เข้ามาร่วมรับผิดชอบด้วยนั้น ความจริงนอกจากแผนนำส่งเงินจากสถาบันการเงินแล้ว ยังมีเงินจากบัญชีผลประโยชน์จากบัญชีทุนสำรอง เงินตรา และผลประโยชน์กับทรัพย์สินที่อยู่ที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟู นอกจากนี้ ในอนาคตจะมีเงินนำส่งจาก ธปท. ด้วย

ส่วนอัตราเงินนำส่งที่เคยหารือกับสมาคมธนาคารไทย เมื่อนำมาหักลบกับผลประโยชน์ที่จะได้จากการลดหย่อนอัตราภาษีนิติบุคคลจากร้อยละ 30 เหลือร้อยละ 23 ส่วนที่จะเพิ่มขึ้นมานั้น คิดว่าน่าจะพอรับได้ในสภาวะปัจจุบัน สิ่งที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหากับสถาบันการเงินได้ ก็คือ ข้อสามในแถลงการณ์ ที่ขณะนี้สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎเกณฑ์ในการดำเนินการที่แตกต่างออกไป อาจจะมีการได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน และอาจจะทำให้เกิดการบิดเบือนในระบบสถาบันการเงิน ธปท. ได้นำประเด็นนี้เข้าหารือใน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกัน และได้เรียนให้กระทรวงการคลัง ทราบแล้ว

ขณะนี้ได้มีการขอเข้าพบรองนายกฯ และ รมว. คลัง เพื่อหารือถึงวิถีทางในการรักษาสมดุลในประเด็นนี้ให้มากขึ้น ซึ่งมีความเป็นไปได้สองทาง ขึ้นอยู่กับนโยบายของกระทรวงการคลัง ทางหนึ่งคือการให้สถาบันการเงินของรัฐทำธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ หากสถาบันการเงินของรัฐทำธุรกิจเหมือนกับธนาคารพาณิชย์ก็จะต้องดูเรื่องกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในระนาบเดียวกัน เพื่อให้ระบบการเงินทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่สร้างความบิดเบือนต่าง ๆ

### 3. หากในแต่ละปี ธปท. ไม่สามารถเก็บเงินจาก ธพ. และการบริหารสินทรัพย์ของ FIDF ไม่มีกำไร ธปท. จะทำอย่างไรกับภาระดอกเบี้ยในระยะสั้นของ FIDF จำนวนถึงปีละ 50,000 ล้านบาท

หากศึกษา พ.ร.ก.ฯ ซึ่งเป็นผลจากการหารือและปรับแก้รายละเอียดต่าง ๆ แล้ว ในทางกฎหมาย กระทรวงการคลังก็ยังรับผิดชอบในหนี้ส่วนนี้ ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย แต่เมื่อมอบหน้าที่การบริหารจัดการมายัง ธปท. แล้ว ธปท. ก็จะเสนอแผนการดำเนินการ โดยที่ด้านหนึ่งไม่ไปสร้างภาระให้กับสถาบันการเงินมากเกินไป แต่อีกด้านหนึ่งก็ต้องมีความรอบคอบและให้ครอบคลุมภาระต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละช่วง ภาระดอกเบี้ยที่กล่าวถึงในปีต้น ๆ จะมีค่อนข้างสูง เพราะพันธบัตรที่ออกมาในอดีตมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูงถึงกว่าร้อยละ 6 ขึ้นไป พันธบัตรเหล่านี้จำนวนหนึ่งจะทยอยครบกำหนด และจะแทนด้วยพันธบัตรรุ่นใหม่ที่คาดว่าอัตราดอกเบี้ยจะลดลง

ในขณะที่ภาระดอกเบี้ยที่ยังสูงอยู่ ส่วนหนึ่งจะใช้จากเงินนำส่งที่เรียกเก็บจากธนาคารพาณิชย์ อีกส่วนหนึ่งจากสินทรัพย์ของกองทุนเพื่อฟื้นฟูฯ ซึ่งแต่ละช่วงเวลาก็จะมีรายได้เข้ามา จากการประมาณการในช่วงปีต้น ๆ จะมีจำนวนที่น่าจะเพียงพอที่จะนำมาเสริมเงินนำส่ง และน่าจะพอชำระดอกเบี้ยในช่วงปีต้น ๆ ส่วนพันธบัตรในปี 2555 ที่จะครบกำหนดประมาณกว่า 3 แสนล้านบาท น่าจะแทนด้วยพันธบัตรรัฐบาลรุ่นใหม่ที่มีอัตราดอกเบี้ยลดลง เมื่อรวมกันแล้วภาระดอกเบี้ยก็จะค่อย ๆ ลดลง ขณะเดียวกัน ฐานเงินฝากต่อไปก็จะขยายขึ้นตามแนวโน้ม ซึ่งจะทำให้เงินนำส่งเพิ่มขึ้น เท่าที่ประมาณการน่าจะครอบคลุมได้ ส่วนเงินต้นก็จะขอระยะเวลาในการทยอยใช้คืน

### 4. ในช่วงที่ผ่านมา ฝ่ายการเมืองดูจะไม่ค่อยชอบใจในบทบาทของ ธปท. การแถลงนโยบายวันนี้จะสามารถสร้างความเข้าใจในเรื่องการทำงานร่วมกับรัฐบาลได้หรือไม่ เพื่อให้นโยบายที่แถลงวันนี้ผ่านไปได้ด้วยความราบรื่น

ธปท. ถือเป็นเรื่องไม่ผิดปกติที่ธนาคารกลางของประเทศต่าง ๆ กับรัฐบาล จะมีความเห็นไม่ค่อยจะตรงกันในเรื่องเกี่ยวกับหนี้สาธารณะหรือการพิมพ์เงิน-ไม่พิมพ์เงิน มีเรื่องทำนองนี้เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ค่อนข้างมาก เช่น ในละตินอเมริกาบางประเทศ ที่เลือกนโยบายไปในทางที่จะพิมพ์เงินเพื่อลดหนี้สาธารณะ ซึ่งทำให้ประสบปัญหามากมาย

แม้ประเทศใหญ่อย่างสหรัฐฯ ก็มีเรื่องเล่าสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประธานาธิบดีทรูแมน ได้เคยพยายามบังคับให้ธนาคารกลางดำเนินนโยบายในลักษณะการพิมพ์เงิน ซึ่งมีการคัดค้านจากธนาคารกลางอย่างรุนแรง ในท้ายที่สุดประธานาธิบดีก็พ่ายไป ส่วนธนาคารกลางก็ถูกกระทบระดับหนึ่ง แต่ก็ยังคงดำเนินความเป็นอิสระต่อไปได้ กรณีเช่นนี้ไม่ได้เกิดเฉพาะในประเทศไทย เมื่อไรที่ฝ่ายรัฐต้องการใช้เงินมาก และเห็นว่าการปฏิรูปภาษี ปฏิรูปรายจ่ายงบประมาณ เป็นวิธีการที่ยุ้งยาก ก็จะวิ่งเข้าหาธนาคารกลาง เพื่อขอใช้งบดุลของธนาคารกลางแก้ไขปัญหา ซึ่งก็เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ ฝ่ายธนาคารกลางก็ต้องทำหน้าที่ชี้แจง ธปท. จึงให้ความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจร่วม การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม มากกว่าการให้ความสำคัญกับตัวเลข

เศรษฐกิจ และในการแถลงนโยบายวันนี้ ก็จะทำให้เห็นว่าไม่ได้คำนึงถึงเฉพาะมุมมองของ ธปท. แต่คำนึงถึงว่าวิธีการต่าง ๆ จะดีกับประเทศชาติอย่างไร และต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ด้วย เพราะลำพัง ธปท. มีเครื่องมือค่อนข้างจำกัด

จากประสบการณ์ในช่วง 2 เดือนที่ผ่านมา เริ่มต้นที่ความกังวลเป็นอย่างยิ่ง ธปท. ก็ได้พยายามอธิบาย ทั้งในห้องประชุมและนอกห้องประชุม ความจริงก็มีผลลัพธ์ในเชิงบวกหลายประเด็น ใน พ.ร.ก.ฯ นี้ไม่ใช่ ธปท. จะพอใจทั้งหมด ทำสุดคงต้องบริหารจัดการต่อไป เพื่อไม่ให้ระบบสถาบันการเงินประสบอุปสรรคและเดินไปข้างหน้าไม่ได้

## 5. แนวนโยบายในการดูแลอัตราแลกเปลี่ยนในปีที่ ธปท. จะปล่อยค่าเงินเคลื่อนไหวเป็นไปตามพื้นฐานของเศรษฐกิจมากขึ้น ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นการลดภาระในการดูแลค่าเงิน และนำเงินไปชำระหนี้ FIDF ใช่หรือไม่

แม้ว่า ธปท. จะต้องรับหน้าที่ดูแลภาระหนี้ฯ นี้ แต่ขอให้มั่นใจว่าหนี้ฯ นี้ จะไม่มารบกวนการตัดสินใจนโยบายที่สำคัญ ๆ ซึ่งขอยืนยันว่าก่อนจะมีประเด็นการโอนหนี้ฯ ถ้าศึกษาข้อมูลของ ธปท. จะเห็นว่าในงบดุลมีหนี้สินมากกว่า 4 ล้านล้านบาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นการออกพันธบัตรของ ธปท. เพื่อนำไปดูดซับเมื่อตอน ธปท. ซื้อดอลลาร์ จะเห็นว่าตัวเลขหนี้ดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนตั้งแต่ดอกเบี้ยนโยบายต่ำกว่าร้อยละ 2 หากกังวลว่าจะเป็นภาระหนี้ฯ นี้ ก็จะไม่เห็นการตัดสินใจปรับดอกเบี้ยนโยบายขึ้นไปถึงร้อยละ 3.5 เพราะการปรับดอกเบี้ยขึ้นแต่ละครั้งหมายถึงภาระดอกเบี้ยที่จะต้องจ่ายเพิ่มขึ้น จะเห็นได้ว่าช่วงที่ผ่านมา ธปท. ไม่ได้คำนึงถึงเรื่องต้นทุนค่าใช้จ่าย โดยหลักการการดำเนินนโยบายไม่ยากให้มีการบิดเบือนเพราะการแทรกแซง เนื่องจาก ธปท. มีความรู้จำกัด เมื่อใดที่ ธปท. เข้าแทรกแซงก็จะเกิดผลข้างเคียงที่ในอนาคตการดำเนินธุรกิจของภาคอุตสาหกรรมต้องมีการปรับตัวให้มีประสิทธิภาพ จะอาศัยกำไรจากการรอค่าเงินบาทอ่อนไม่ได้แล้ว

## 6. การทยอยใช้หนี้ของ FIDF จำนวน 1.14 ล้านล้านบาท จะใช้ระยะเวลาเท่าไร

ทุกประเทศไม่มีใครอยากให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ แต่จะมีวิกฤตเศรษฐกิจเกิดขึ้นในลักษณะนี้เป็นระยะ ๆ ในช่วง 100 ปีที่ผ่านมา มีวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดในประเทศต่าง ๆ รวมแล้วประมาณ 150 ครั้ง แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้ว ใครที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบ้านเมืองก็ต้องพยายามแก้ไขให้ประเทศพ้นวิกฤตไปได้ เมื่อแก้ไขแล้ว ต้องสร้างให้ประเทศเข้มแข็งขึ้นมามากให้ได้

ในกรณีของไทยเมื่อปี 2540 ถือว่าเป็นวิกฤตที่หนัก แต่หากเปรียบเทียบในระดับสากล ถือว่าระยะเวลา 14 ปีที่ผ่านมา ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย อยู่ในระดับที่ดีพอสมควร เฉลี่ยสิบกกว่าปีที่ผ่านมาอัตราการเจริญเติบโตของไทยที่ร้อยละ 4-5 ด้วยอัตราเงินเฟ้อในระดับที่ไม่สูงนัก การเกิดวิกฤตแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นมากบ้างน้อยบ้าง แล้วแต่ความรุนแรงและความสามารถในการแก้ไขสถานการณ์ หากมองย้อนกลับไป หนี้เดิมไม่ใช่ 1.14 ล้านล้านบาท แต่คือ 1.4 ล้านล้านบาท เป็นการค้ำประกันเงินฝากของประชาชน หนี้ 1.4 ล้านล้านบาท ในอดีตนับว่าเป็นหนี้ที่หนักหนาเอาการในช่วงเวลานั้น แต่เมื่อผ่านไปสิบกกว่าปีที่เศรษฐกิจของประเทศเติบโตขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับฐานเงินที่ใหญ่ขึ้น ความหนักหนาก็ลดลงตามลำดับ ธปท. คิดว่าสามารถจัดการได้โดยไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับธนาคารพาณิชย์มากเกินไป แต่ขณะเดียวกันก็ต้องลดต้นทุนเงินลงให้ได้ หากมีเวลาให้ทยอยชำระคืน เช่น 25 ปี ก็น่าจะสามารถลดเงินต้นลงได้ เมื่อเวลาผ่านไป 5-10 ปี จำนวนต้นเงินก็จะลดลง

ตามลำดับ ถึงเวลานั้นก็จะรู้สึกว่าการนี้ไม่ได้สูงมากเพราะเศรษฐกิจโดยรวมจะดีขึ้น บนสมมุติฐานที่สำคัญว่าไม่มีวิกฤตเศรษฐกิจดังเช่นปี 40 อีก

## 7. ธปท. มีแนวทางแก้ปัญหาแก้ออกกลางประชาชนที่มีเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างไร

แนวทางกว้าง ๆ แบ่งเป็นเชิงรับและเชิงรุก เชิงรุกหมายถึง ความพยายามที่จะสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชน และทำต่อเนื่องระยะยาว คือ การให้ข้อมูล ให้การศึกษา ผ่านหลายช่องทาง ซึ่งขณะนี้ ธปท. ได้มอบหมายให้สำนักงานภาค ธปท. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น อาจจะทำผ่านระบบการศึกษา ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ผ่านรายการสื่อต่าง ๆ ส่วนเชิงรับ จะทำให้เป็นระบบมากขึ้น ผ่านการแจ้งเบาะแส การร้องเรียน การร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการปราบปราม ที่ผ่านมามีเรื่องร้องเรียนมายัง ธปท. กว่า 2,000 เรื่อง ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้วประมาณร้อยละ 90 และในอนาคตจะมีการระดมเจ้าหน้าที่มาดูแลจัดการเรื่องร้องทุกข์ให้มากขึ้น

## 8. การที่ ธปท. แกลงว่า เงินเฟ้อคงเป็นปัจจัยที่กดดันไม่มากนักสำหรับปีนี้ แต่เมื่อพิจารณารายการภูมิภาคแล้วเงินเฟ้อในภาคเหนือ ยังคงเป็นปัจจัยกดดันอยู่ โดยบางจังหวัดตัวเลขเงินเฟ้อสูงถึง 2 หลัก ธปท. มีเครื่องมือใดที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว

การพัฒนาเศรษฐกิจประเทศที่ผ่านมา ก็พยายามกระจายให้ทั่วถึงเท่าที่จะเป็นไปได้ สินค้าและบริการน่าจะเดินทางกันถึงในภูมิภาค หากมีสินค้าตัวใดแพงขึ้น ก็จะทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าไปขายในระหว่างภูมิภาค หากมีสินค้าใดที่ราคาสูงผิดปกติเป็นเวลานาน ต้องดูจากสาเหตุว่าเป็นปัจจัยเฉพาะของภูมิภาคหรือไม่ และไม่น่าจะเกิดเป็นเวลานาน เพราะจะเกิดการปรับตัวตามกลไกตลาดในที่สุด

## 9. ปัจจุบันมีการใช้เงินหยวนมากขึ้นในการค้าขายระหว่างประเทศ อาทิ ลาว พม่า โดยจีนตั้งเป้าอยากให้เป็นเงินหยวนเป็นเงินสกุลหลัก ธปท. มีนโยบายหรือความคิดเห็นอย่างไร

เป็นเรื่องดีที่การค้าขายไม่ต้องมีการแลกเงินเป็นสกุลเงินที่สาม และไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการแลกเปลี่ยนเงิน ซึ่งขณะนี้ ธปท. ได้ลงนาม Swap ระหว่างเงินสกุลหยวนกับบาท เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้าขายระหว่าง 2 ประเทศ ในการที่จีนตั้งเป้าอยากให้เป็นเงินหยวนเป็นเงินสกุลหลัก ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของจีนว่าจะปล่อยเงินหยวนออกมาซื้อขายนอกประเทศมากน้อยแค่ไหน จะพัฒนาตลาดให้มีความลึกความกว้างมากขึ้นหรือไม่ ซึ่งหากทำได้ จะทำให้เงินหยวนมีบทบาทมากขึ้น เป็นสกุลเงินทางเลือกอีกสกุลหนึ่ง